

РОБОТА З ПАПЕРОМ ТА КАРТОНОМ: «ЛІСОВА ГАЛЯВІНКА» У ТЕХНІЦІ «TUNNEL BOOK»

Т. М. ВИНАРЧУК, методист Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів

Оригінальна назва техніки паперопластики «tunnel book», перекладається як книжковий або паперовий тунель, що нагадує тривимірну об'ємну книжку із набором сторінок.

Технологія виготовлення виробів за допомогою цієї техніки простежується з англійської назви «tunnel» – тунель, тобто вирізання наскрізного отвору в серії окремих паперових панелей, розміщених одна за одною. Набір із таких «кадрів» створює ілюзію глибини і перспективи. Наскрізні отвори мають форму круга, квадрата, арки, овалу, віконечка тощо.

Власне термін «tunnel book» виник у результаті створення книжок-тунелів, приурочених до відзначення дати відкриття першого у світі підводного тунелю (396 м) під річкою Темза в Лондоні в 1843 р. (мал. 1).

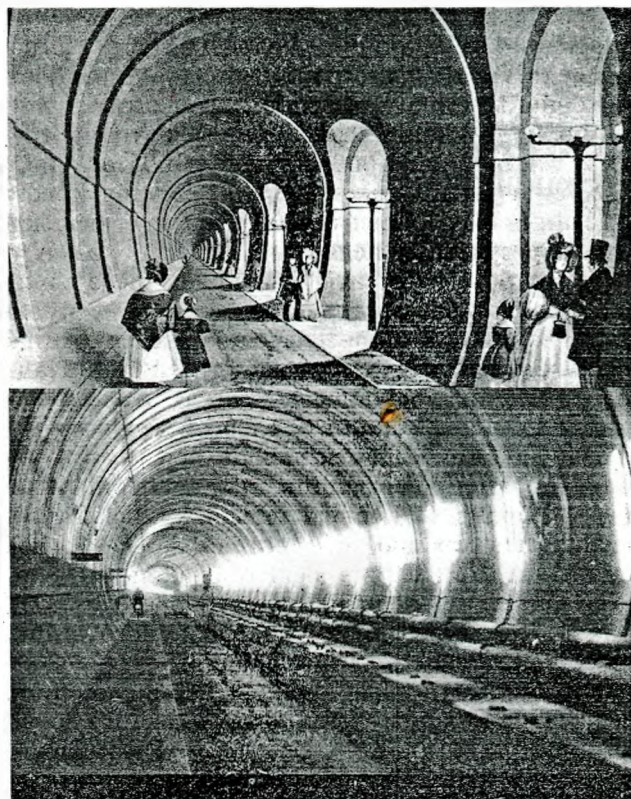
Така конструкція мала вигляд сторінок об'ємної книжки (мал. 2 а), що складалася «гармошкою» між двома кришками. У верхній кришці (мал. 2 б) вирізали одне або декілька вічок, через які розглядали тунель.

Попередниками книжок-тунелів, які здобули популярність у XIX ст., були так звані мініатюрні «паперові театри», сюжетні сцени яких показували життя королівського двору, пори року, релігійні дійства тощо (мал. 3).

Сьогодні в країнах, де техніка паперопластики «tunnel book» є досить популярною, вже стало традицією виготовляти книжки-тунелі на згадку про яку-небудь подію й дарувати рідним та знайомим або продавати як сувеніри для туристів.

Популярні майстер-класи з виготовлення книжкових тунелів можна знайти на сайті «Країна майстрів» за посиланням <http://stranamasterov.ru/taxonomy/term/1411>.

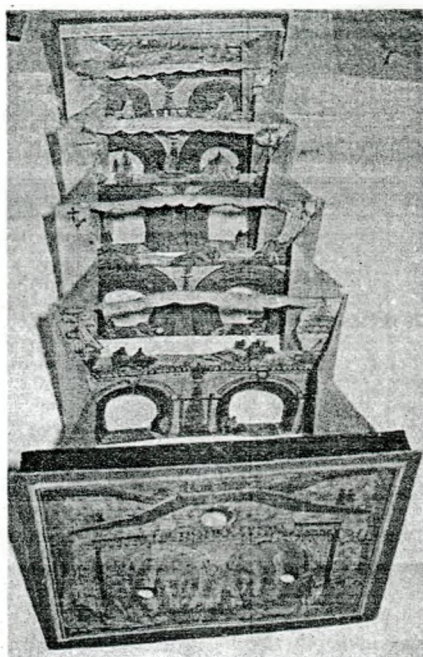
Отже, перед тим, як розпочати роботу зі створення книжкового тунелю, треба намалювати на папері малюнок, персонажі якого потім будуть вирізатися та приклеюватися на рівні. Це можуть бути герої казок або мультфільмів, натюрморти, якась подія, окремі предмети та інше (вкладка). Персонажів малюнка потрібно

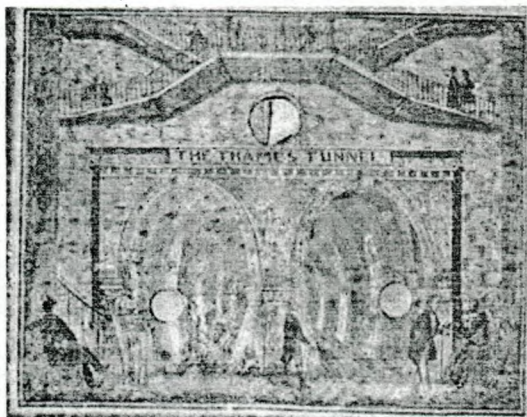
Мал. 1. Тунель під річкою Темза в Лондоні: минуле і сучасне

умовно розподілити на рівні (сторінки), тобто відповідно до того, що хочемо бачити на передньому, другому, третьому, задньому плані, а також щодо розташування на рівні – зліва, справа, посередині. Вдалий вибір місцезнаходження персонажів на кожному рівні-сторінці дасть змогу розгледіти їх усіх через центральний отвір паперового тунелю. Зауважуємо, що проектування такого тунелю розвиває просторове уявлення дитини, вміння бачити «розшарування» будь-якого зображення.

Проектуючи паперовий тунель, можна вчинити простіше. Наприклад, взяти обкладинку від альбому для малювання або папку від набору картону чи паперу, вирізати різних персонажів, які оформити в книжечку-тунель. Сюжети можуть бути різноманітними: казка, зоопарк, мешканці моря тощо.

а

б

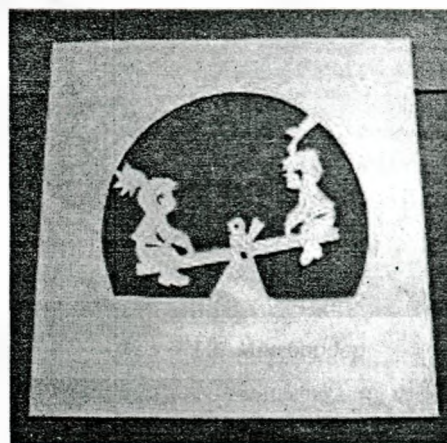
Мал. 2. Книжка-тунель «The Thames Tunnel» (Тунель Темзи). Лондон, 1847

Мал. 3. Паперовий театр майстра Мартіна Енгельбрехта (XVIII ст., Аугсбург, Німеччина)

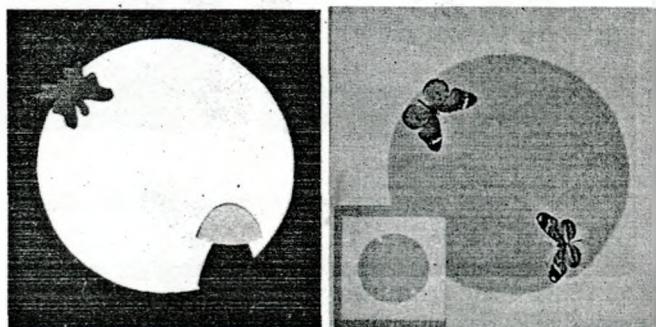
Паперовий тунель виготовляють двома способами:

I спосіб: персонажі (силуети людей, тварин, комах, квіти, предмети, житло, транспорт тощо) вирізаються безпосередньо в наскрізному отворі (мал. 4 а),

а

II спосіб: персонажі наклеюються на краї отвору або штирки (мал. 4 б).

б

Мал. 4. «Сторінки» із персонажами паперового тунелю

Фоном (задньою стінкою) може слугувати звичайний аркуш кольорового картону або будь-яке зображення, що відповідає задуму цього виробу – небо, море, земля, гори, квіти, трава тощо.

Чудова пора – літо, яке пахне цвітом і травою, дарує сонячний настрій і розмаїття барв, прогулянки до лісу, часом казкового. А нагадуватиме про ласкаву й сонячну пору року «Лісова галявинка», виготовлена у техніці «tunnel book» (мал. 13).

Для роботи потрібні: кольоровий картон, ножиці, клей ПВА, лінійка, олівець, CD-диск (наскрізний отвір матиме круглу форму).

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ

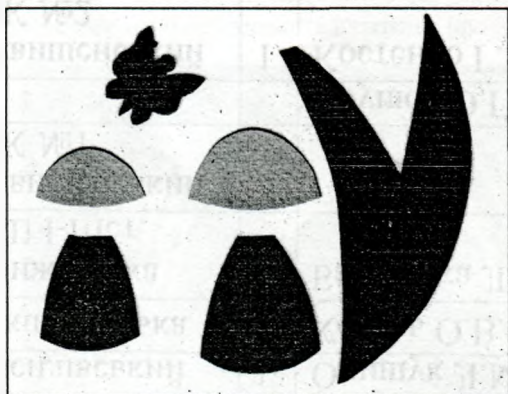
1. Скориставшись CD-диском як шаблоном, обводимо на папері коло. Усередині кола малюємо ескіз композиції (мал. 5). Уявно ділимо картинку на декілька рівнів, тобто розподіляємо

персонажів, а саме: один гриб – на передньому плані, грибок і метелик – на другому, деревце – на третьому.

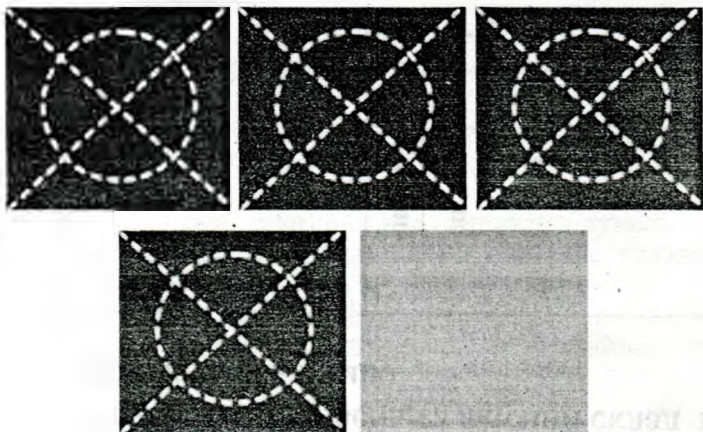
Мал. 5. Ескіз паперового тунелю

2. Переносимо деталі на кольоровий картон: шляпки й ніжки грибочків, метелика, стовбур дерева. Вирізаємо їх (мал. 6).

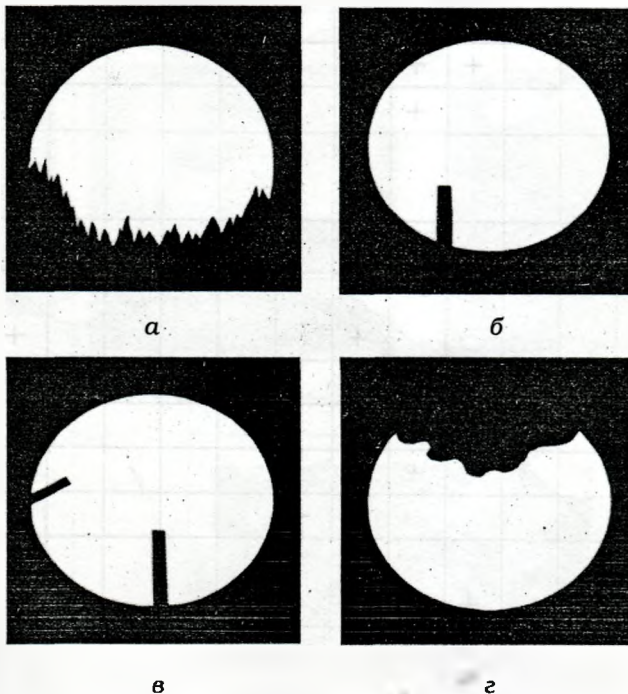
Мал. 6. Деталі композиції

3. Вирізаємо із картону 5 квадратів зі стороною 16 см: чотири – зеленого кольору, один – синього. На зелених аркушах зі зворотного боку проводимо діагоналі, щоб позначити середину. Скориставшись CD-диском, обводимо кола (мал. 7).

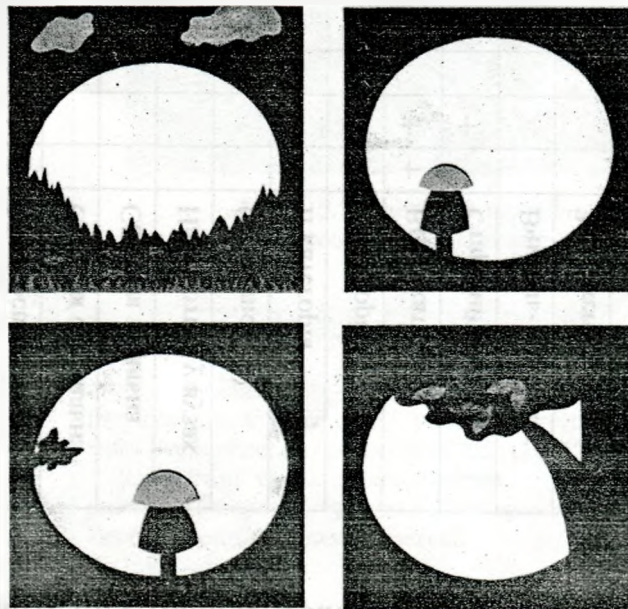
Мал. 7. Заготовки «сторінок» тунелю

4. За допомогою копіювального паперу переводимо травичку (мал. 8 а) і крону дерева (мал. 8 г) на «сторінку» тунелю, на двох інших залишаємо штирі (мал. 8 б, в). Вирізаємо отвори так, як показано на малюнку.

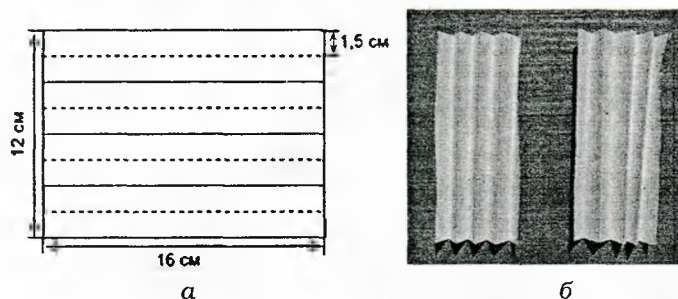
Мал. 8. Наскрізні отвори тунелю

5. «Селимо» на «сторінки» тунелю персонажів. Квітами, хмарками, травичкою прикрашаємо передню рамку (мал. 9 а), на штирки першої (мал. 9 б) та другої (мал. 9 в) приклеюємо грибочки і метелика, на третю – стовбур дерева (на край отвору позаду «сторінки»), на крону – листочки (мал. 9 г).

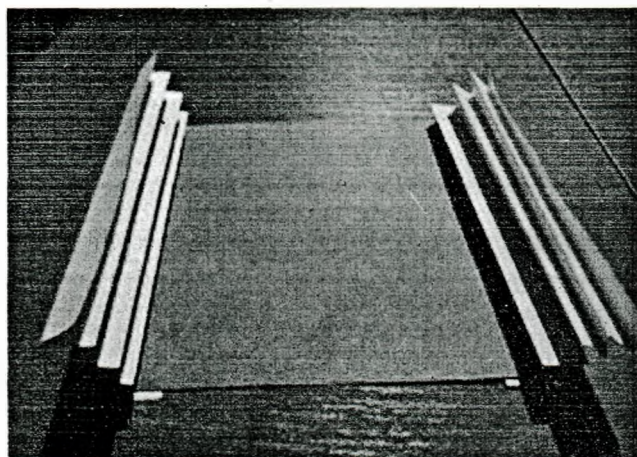
Мал. 9. Передня рамка та «сторінки» тунелю із персонажами

6. Готуємо бокові стінки тунелю із двох аркушів картону зі сторонами 12 та 16 см. Для цього розмічаємо короткі сторони на смужки через кожні 1,5 см (мал. 10 а). Заготовки складаємо «гармошкою» (мал. 10 б). Щоб отримати рівний згин, варто під лінійку за наміченими лініями провести лезом ножиць. Слідкуємо, щоб складена «гармошка» була рівною, краї ребер співпадали. Це – бокові стінки тунелю.

Мал. 10. Заготовки бокових стінок тунелю

7. Після того, як усі «сторінки» та бокові стінки готові, збираємо тунель. Для цього по обидва боки від себе кладемо «гармошки» зрізаними краями всередину. Приклеюємо на задні краї «гармошок» аркуші синього картону (фон) (мал. 11).

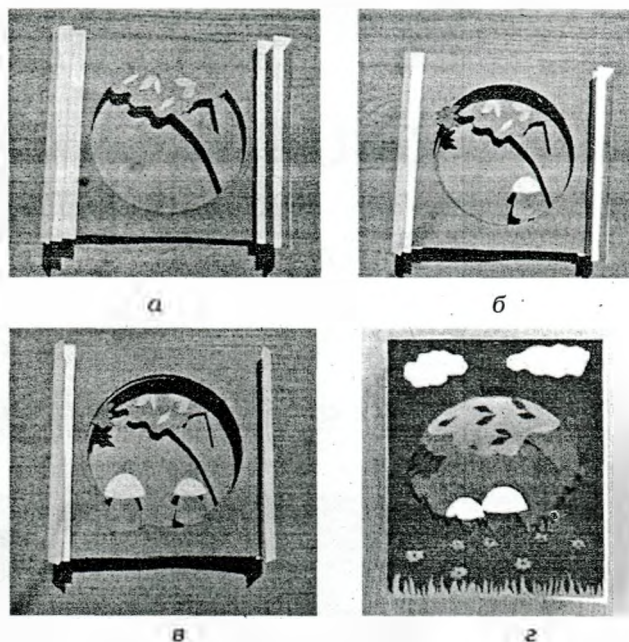

Мал. 11. Монтаж задньої стінки (фону) тунелю

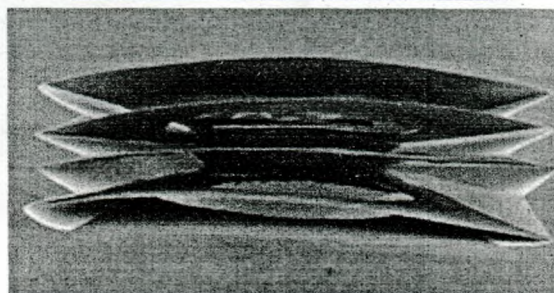
8. У ребра «гармошок» по черзі вклеюємо «сторінки» із персонажами: спочатку третю «сторінку» – із деревом (мал. 12 а), потім другу – грибочок із метеликом (мал. 12 б) і першу – грибочок (мал. 12 в). На верхні краї «гармошки» приклеюємо передню рамку – травичку із квітами (мал. 12 г). Залишаємо виріб для висихання.

Ось така вийшла книжечка-тунель «Лісова галявинка» (мал. 13) – згадка про чудове літо.

Проявивши фантазію, уяву і бажання, можна створити цікаві вироби зі звичайного паперу та картону!

Мал. 12. Монтаж «сторінок» тунелю

Мал. 13. Паперовий тунель
«Лісова галявинка» та його вид зверху

ВИКОРИСТАНІ ЕЛЕКТРОННІ ДЖЕРЕЛА

1. Бумажный туннель (Tunnel book) / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.liveinternet.ru/users/4412750/post231948315/>.
2. Оригами та паперова пластика для дітей і дорослих. Паперовий тунель / [Електронний ресурс] // Веселі уроки. – Режим доступу : <http://www.rivne1.tv/Info/?id=11904>.